

Historisk tidslinje: Danmark og Grønland

Dorset-kulturen opstår omkring år 800 fvt. og forsvinder igen omkring år 1300 evt. Dorset-kulturen er ikke forfædre til nutidens inuitter.

Nordboerne, anført af Erik den Røde, rejser fra Norge og bosætter sig i Grønland. De skaber to store bygder, Østerbygden og Vesterbygden, hvor de bor og driver landbrug. Nordboernes ankomst er den første kendte forbindelse mellem Europa og Grønland.

Nordboernes bosættelser eksisterer i flere hundrede år, men forsvinder omkring år 1400 på mystisk vis, hvilket stadig er genstand for forskning og debat. Nordboerne og Dorset-kulturen havde ikke meget med hinanden at gøre.

Thulekulturen, inuitternes forfædre, ankommer til Grønland fra det nordlige Canada. De spred-er sig hurtigt og tilpasser sig livet i Arktis. Deres kultur bygger på jagt og fiskeri, og de udvikler teknikker og traditioner, der stadig findes i det moderne Grønland. Thulekulturen erstatter gradvist dorset-kulturen i egnen og befolker hele Grønland.

Hans Egede rejser til Grønland for at gøre inuitterne kristne. Han bygger kirker og skoler, og ændrer derved inuitternes liv og kultur markant. Fra dansk side blev Egede set som en vigtig person, der bragte uddannelse og nye muligheder til Grønland. Men for inuitterne betød det store ændringer af deres traditioner, tro og levevis, hvilket stadig diskuteres i dag.

Danmark bestemmer, at al handel med Grønland kun må foregå gennem ét selskab – Kongelig Grønlandsk Handel. Dette kaldes et **monopol**. Monopolet betyder, at grønlænderne bliver afhængige af danske varer og handelssystemer. Danmark begrænsede Grønlands adgang til andre europæiske varer, da de frygtede, at grønlændere ville stoppe med at fange dyr og stoppe med at være i det, der i danskernes øjne var grønlændernes "naturlige tilstand". Danmark betragtede grønlænderne som et sårbart folk, som måtte beskyttes - et syn, der fortsatte langt op i historien. Monopolet begrænsede grønlændernes mulighed for udvikling i lang tid.

Efter Napoleonskrigene bliver det besluttet, at Norge, der før var en del af Danmark, skal afstås til Sverige, mens Grønland officielt skal være en del af Danmark.

I disse år forstærkes diskussionerne om Grønlands identitet, og der sker en øget politisk organisering.

Den kristne forening Peqatigîngiat opstår i en tid, hvor kristendommen danner fundament for en ny grønlandsk identitet. Foreningen er indflydelsesrig og påvirker landets kultur og uddannelse og er med til at fremme den grønlandske nationale bevidsthed.

I 1941 stifter Augo Lyngé den landsomfattende ungdomsforening Nunatta Qitornai, der betyder 'vort lands børn'. Foreningen bliver skabt for at oplyse unge grønlændere og gøre dem bevidste om tidens politiske situation.

Da Danmark bliver besat af Tyskland d. 9. april 1940, bliver den danske forbindelse til Grønland afbrudt. For at undgå at Tyskland får adgang til Arktis, bliver der indgået en aftale med USA. USA sørger for forsyninger til Grønland, og får lov til at oprette militære baser i landet. 2. Verdenskrig er en fremgangstid i Grønland, da grønlænderne pludselig får adgang til amerikanske varer, de ikke før har haft. Efter krigen bliver forbindelsen til Danmark genoptaget, men grønlænderne har nu fået øjnene op for en ny udvikling for deres land.

Grønland bliver officielt en del af det danske rige som et amt, og grønlænderne bliver danske statsborgere. Grønlænderne får også to pladser i det danske Folketing. Mens nogle grønlændere var glade for det tættere bånd mellem Danmark og Grønland, mener flere i dag, at det grønlandske folk blev frarøvet muligheden for at vælge selvstændighed.

Grønland får retten til at styre flere af sine egne anliggender. Hjemmestyret giver Grønland mere politisk magt til at tage egne beslutninger, men diskussionerne om forholdet til Danmark fortsætter.

Selvstyret betyder, at Grønland får endnu mere selvbestemmelse, især økonomisk og kulturelt. Grønland får retten til at bestemme over egne naturressourcer, og grønlændere bliver af Danmark anerkendt som deres eget folk. Danmark har stadig ansvar for flere områder, blandt andet sikkerheds- og forsvarspolitikken. Selvstyreloven giver det grønlandske folk mulighed for at afholde folkeafstemning om, hvorvidt de ønsker fuld selvstændighed for Grønland. Selvstyreloven ses derfor som et stort skridt mod mulig fuld selvstændighed i fremtiden.

Den amerikanske præsident Donald Trump foreslår at købe Grønland fra Danmark. Dette forslag skaber store overskrifter verden over. Forslaget gør mange grønlændere vrede, fordi det minder dem om kolonitiden og vækker følelser om manglende respekt for deres selvbestemmelse. Den danske statsminister, Mette Frederiksen, kalder forslaget "absurd".

Den genvalgte amerikanske præsident Donald Trump erklærer, at han vil overtage Grønland og gøre det til amerikansk territorium. Denne udmelding skaber stor international opmærksomhed og protester, især i Grønland, hvor mange grønlændere føler sig truet og bekymrede for fremtiden. Nogle ser også udmeldingen som en mulighed for, at samarbejde mere med USA og rive sig løs fra Danmark.